

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Θεσμική,
ερευνητική
και επιχειρησιακή
ενδυνάμωση
της ΓΣΕΒΕΕ

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

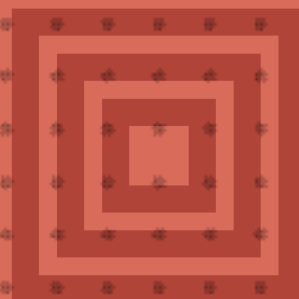
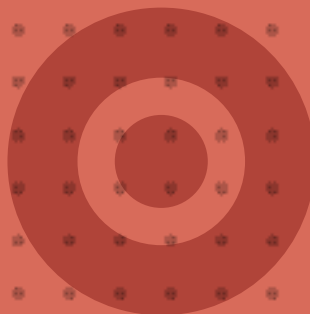
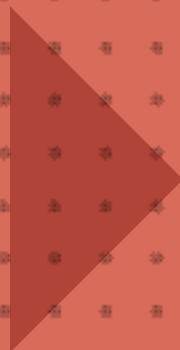

Οδηγός επιδομάτων ανεργίας για τους/τις επιχειρηματίες / αυτοαπασχολούμενους/ες

Η προστασία ανέργων αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων
ασφαλισμένων του ΕΦΚΑ-τ. Ο.Α.Ε.Ε.

 Δρ. Ηλέκτρα Κουτσούκου
Δικηγόρος

ΑΘΗΝΑ 2020

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Οδηγός επιδομάτων ανεργίας για τους/τις επιχειρηματίες / αυτοαπασχολούμενους/ες

Η προστασία ανέργων αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων
ασφαλισμένων του ΕΦΚΑ-τ. Ο.Α.Ε.Ε.

Δρ. Ηλέκτρα Κουτσούκου
Δικηγόρος

ΑΘΗΝΑ 2020

Τίτλος:
**Οδηγός επιδομάτων ανεργίας
για τους/τις επιχειρηματίες/αυτοαπασχολούμενους/ες**

Τύπος δημοσίευσης:
Θεματικοί Οδηγοί ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Χρονολογία δημοσίευσης:
2020 Νο: 2/2020

Συγγραφέας:
Δρ. Ηλέκτρα Κουτσούκου, Δικηγόρος

Επιμέλεια:
Δέσποινα Βαλάση, Έλενα Χαραλαμπίδου

Σχεδιασμός/σελιδοποίηση:
Χρήστος Τσολερίδης, Ιωάννα Καλουμένου

Οι γνώμες που διατυπώνονται και τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούνται στον παρόντα Θεματικό Οδηγό δεσμεύουν μόνο τους συντάκτες του και δεν αντικατοπτρίζουν κατ' ανάγκη τις επίσημες απόψεις του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ και της ΓΣΕΒΕΕ.

Ο παρών Θεματικός Οδηγός εκπονήθηκε στο πλαίσιο έργου «Θεσμική, ερευνητική και επιχειρησιακή ενδυνάμωση της ΓΣΕΒΕΕ» με κωδικό ΟΠΣ 5001290. Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014–2020».

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

**Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών
Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας**

Αριστοτέλους 46, 104 33 Αθήνα
Τηλ: 210 8846852, Φαξ: 210 884653
Email: info@imegsevee.gr
www.imegsevee.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πράξη: «Θεσμική, ερευνητική
και επιχειρησιακή ενδυνάμωση
της ΓΣΕΒΕΕ, ΟΠΣ 5001290»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΒΟΗΘΗΜΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΥΤΟΤΕΛΩΣ ΚΑΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ-ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΕΦΚΑ-Τ.Ο.Α.Ε.Ε., Τ.Ε.Τ.Α.Π. – Μ.Μ.Ε.: ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	06
2. ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ /ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥΣ/ΕΣ	09
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ & ΠΗΓΕΣ	19

1. ΒΟΗΘΗΜΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΥΤΟΤΕΛΩΣ ΚΑΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ- ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΕΦΚΑ- Τ.Ο.Α.Ε.Ε., Τ.Ε.Τ.Α.Π. – Μ.Μ.Ε.: ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Στον παρόντα Θεματικό Οδηγό θα παρουσιαστούν τα ζητήματα που σχετίζονται με την προστασία της ανεργίας του ελεύθερου επαγγελματία. Ειδικότερα, η διεθνής συγκυρία της οικονομικής κρίσης, που έπληξε και τη χώρα μας, οδήγησε ένα μεγάλο μέρος των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων σε κλείσιμο, ενώ τούτο προκάλεσε και τη διακοπή των εργασιών για πολλούς αυτοαπασχολούμενους. Στο πλαίσιο αυτό προέκυψε η ανάγκη για την καθιέρωση, το 2011, εν μέσω της κρίσης, ενός βοηθήματος ανεργίας για την υποστήριξη των επαγγελματιών που επλήγησαν από την οικονομική κρίση. Πρόκειται για παροχή κοινωνικής ασφάλισης, η οποία χορηγείται από το 2012 και μετά.

Ειδικότερα, συστάθηκε στον Ο.Α.Ε.Δ. Ειδικός Λογαριασμός Ανεργίας υπέρ των Αυτοτελών και Ανεξαρτήτως Απασχολουμένων, που καλύπτει ασφαλισμένους στον Ο.Α.Ε.Ε., το Ε.Τ.Α.Π. – Μ.Μ.Ε. και το Ε.Τ.Α.Α. με στόχο την χορήγηση του βοηθήματος, σε περιπτώσεις αποδεδειγμένης διακοπής του επαγγέλματος.^{i ii}

Παράλληλα, από 1.8.2011 θεσπίστηκε μηνιαία εισφορά ύψους δέκα ευρώ που καταβάλλεται από τους ασφαλισμένους – αυτοτελώς και ανεξάρτητα απασχολούμενους των Ασφαλιστικών Οργανισμών Ο.Α.Ε.Ε., Ε.Τ.Α.Α., Ε.Τ.Α.Π. – Μ.Μ.Ε., υπέρ του αντίστοιχου κλάδου.ⁱⁱⁱ Ο Ειδικός Λογαριασμός που έχει συσταθεί στον ΟΑΕΔ έχει πλήρη οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια, χρηματοδοτείται αποκλειστικά από την ειδική εισφορά που εισπράττεται με τις εισφορές των ασφαλισμένων, ενώ δεν επιδοτείται. Για τους δικαιούχους του Βοηθήματος Ανεργίας δεν προβλέπεται η απόδοση κανενός είδους ασφαλιστικών εισφορών κατά τη διάρκεια της χορήγησής του.

Στην πράξη, ωστόσο, λόγω των σχεδόν απαγορευτικών προϋποθέσεων για τη χορήγηση του επιδόματος (βλ. αναλυτικά παρακάτω), αν και χιλιάδες εν ενεργεία έμποροι και επαγγελματίες καταβάλλουν, από το 2011, 120 ευρώ ετησίως για τη στήριξη των άνεργων συναδέλφων τους, ενδεικτικά το 2018, από τις 240.000 επιχειρήσεις που έκλεισαν κατά τη διάρκεια της κρίσης, μόλις 6.000 υπολογίζονται οι ελεύθεροι επαγγελματίες που έλαβαν επίδομα. Σωρευτικά, εκτιμάται ότι στον Ειδικό Λογαριασμό που έχει δημιουργηθεί στον ΟΑΕΔ θα πρέπει να έχουν συγκεντρωθεί περισσότερα από 500

εκατ. ευρώ.^{iv}

Πρόσφατα, αν και με σχετική Υπουργική Απόφαση, το 2018,^v καθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις καταβολής του βοηθήματος ανεργίας, σε αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενους (δικηγόρους, μηχανικούς, γιατρούς)^{vi} του ΕΦΚΑ, τ έως ΕΤΑΑ. (τ. ΤΣΜΕΔΕ, τ. ΤΣΑΥ, τ. Τομέας Ασφάλισης Νομικών), οι προϋποθέσεις χορήγησης του επιδόματος για τους αυτοαπασχολούμενους του τ. ΟΑΕΕ παρέμειναν αυξημένες, σε σχέση με τους παραπάνω. Για παράδειγμα, απαιτείται για την παροχή του επιδόματος, πλήρης διακοπή για τους ασφαλισμένους εμπόρους και λοιπούς επαγγελματίες του πρώην ΟΑΕΕ, ενώ για τους ασφαλισμένους του πρώην ΕΤΑΑ απαιτείται ένα απλό εισοδηματικό τεκμήριο, χωρίς να απαιτείται πλήρης διακοπή.

Συχνά, η χορήγηση του βοηθήματος καθίσταται δύσκολη στην πράξη, καθώς συνδέεται με την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών, ενώ η υποβολή αίτησης λήψης του θα έπρεπε να συνεπάγεται και την καταβολή του. Άλλη δυσκολία αποτελούν τα προβλεπόμενα ανώτατα εισοδηματικά κριτήρια, που χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερα χαμηλά, με αποτέλεσμα ελάχιστοι δικαιούχοι, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, να τα πληρούν, ενώ προβλήματα δημιουργεί και ο μη σαφής διαχωρισμός των ατομικών εισοδημάτων που θα λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των εισοδηματικών κριτηρίων. Ορθότερο θα ήταν, δηλαδή να υπολογίζονται αποκλειστικά και μόνο τα καθαρά εισοδήματα, χωρίς τις καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές, που προκύπτουν από επαγγελματική δραστηριότητα και όχι τα εισοδήματα από λοιπές πηγές του επιτηδευματία, όπως π.χ. από ακίνητα και κινητές αξίες.

Το εν λόγω βοήθημα χρειάζεται τροποποιήσεις ώστε να συμβάλει στην πράξη στην ανακούφιση όσο περισσότερων άνεργων ασφαλισμένων του πρώην ΟΑΕΕ.

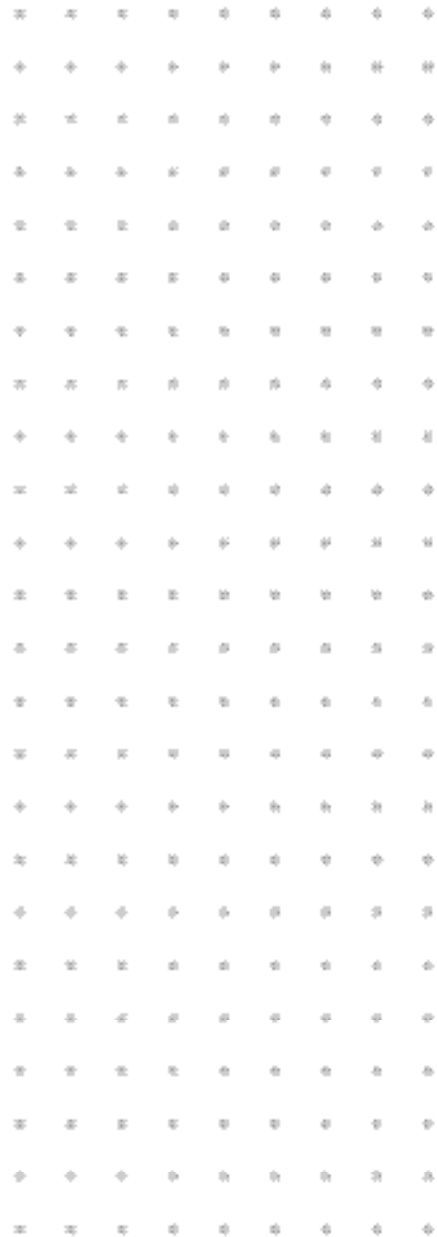
Με την ψήφιση μιας σχετικής υπουργικής απόφασης, που χαλαρώνει τις προϋποθέσεις χορήγησής του, όχι μόνο θα αναγνωριστεί η διαχρονική συνεισφορά των ασφαλισμένων στον τ. ΟΑΕΕ στην ενίσχυση της οικονομίας, αλλά θα αποκτήσει και πρακτικό αντίκρισμα η εκ μέρους τους καταβολή της εισφοράς αλληλεγγύης.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, το βοήθημα ανεργίας καθιερώθηκε νομοθετικά από το 2011, εν μέσω κρίσης, για την υποστήριξη των επαγγελματιών, που επλήγησαν από την οικονομική κρίση και αντιμετώπισαν, κάτω από αυτές τις συνθήκες, πρόβλημα ανεργίας. Πρόκειται για παροχή κοινωνικής ασφάλισης, η οποία χορηγείται από το 2012 και αποτελεί μια ελάχιστη συμβολή της πολιτείας στην ξαφνική αλλαγή επαγγελματικών συνθηκών που αντιμετώπισαν οι ελεύθεροι επαγγελματίες.

Σύμφωνα με το νόμο που ψηφίστηκε και τις σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις,^{vii} υπάρχουν προϋποθέσεις για να λάβει κάποιος άνεργος ελεύθερος επαγγελματίας αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενος ασφαλισμένος του ΕΦΚΑ- τ. Ο.Α.Ε.Ε το βοήθημα, το οποίο θα λαμβάνει για συγκεκριμένη διάρκεια, με συγκεκριμένες υποχρεώσεις του ανέργου για ενημέρωση της υπηρεσίας (αναστολή – συνέχιση – διακοπή βοηθήματος).

Για την προστασία των ανέργων ελεύθερων επαγγελματιών, προβλέπεται μια παροχή κοινωνικής ασφάλισης, το βοήθημα ανεργίας αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων-ασφαλισμένων, το οποίο δικαιούνται οι ελεύθεροι επαγγελματίες και αυτοτελώς απασχολούμενοι οι οποίοι είναι ασφαλισμένοι του ΕΦΚΑ – τ.Ο.Α.Ε..Ε και τ.Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε., εφόσον διέκοψαν αποδεδειγμένα το επάγγελμά τους από την 1.1.2012 και μετά, δεν αυτοαπασχολούνται, δεν αναλαμβάνουν μισθωτή απασχόληση, έχουν εξοφλήσει ή ρυθμίσει τις οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές τους ή τυχόν οφειλές τους από οποιαδήποτε αιτία προς τον ασφαλιστικό φορέα στον οποίο υπάγονται, είναι ενήμεροι με τους όρους της ρύθμισης και δεν λαμβάνουν σύνταξη για οποιαδήποτε αιτία από φορέα κύριας ασφάλισης, τον Ο.Γ.Α., το Ν.Α.Τ., ή το Δημόσιο, ή φορέα κύριας ασφάλισης της αλλοδαπής, εφόσον έχουν καταβάλει την ειδική εισφορά της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011, δηλαδή την από 1.1.2011 εισφορά υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας υπέρ των Αυτοτελώς και Ανεξαρτήτως Απασχολούμενων που έχει συσταθεί στον ΟΑΕΔ.

(Υ.Α Φ.80000/8285/253/2013 ΦΕΚ 705/Β' / 28.03.2013 και Υ.Α. Φ. 10035/ οικ.1239/63, ΦΕΚ 290/Β'/10.02.2014).

2. ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ / ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥΣ/ΕΣ

Ποιοι είναι οι δικαιούχοι του βοηθήματος ανεργίας αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων ;

Δικαιούχοι του βοηθήματος ανεργίας αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων είναι οι:

- Ελεύθεροι Επαγγελματίες και Αυτοτελώς Απασχολούμενοι
- Ασφαλισμένοι τ. Ο.Α.Ε.Ε και Ε.Τ.Α.Π-Μ.Μ.Ε

Ποιες είναι οι βασικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση βοηθήματος ανεργίας αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων ;

Οι βασικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση βοηθήματος ανεργίας αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων είναι:

- Διακοπή επαγγέλματος από 01.01.2012 και μετά.
- Μη αυτοαπασχόληση ή μισθωτή απασχόληση.
- Εξόφληση ή ρύθμιση οφειλομένων εισφορών, ειδικής εισφοράς και οφειλών.
- Μη λήψη σύνταξης.

Ποια είναι τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση βοηθήματος ανεργίας αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων ;

Τα βασικά δικαιολογητικά για τη χορήγηση βοηθήματος ανεργίας αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων είναι :

- Αποδεικτικό Διεύθυνσης Κατοικίας
- Βεβαίωση αρμόδιου ασφαλιστικού φορέα
- Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/1986
- Εκκαθαριστικό Σημείωμα τελευταίας Διετίας
- Πιστοποιητικό Νόμιμης Διαμονής στην Ελλάδα
- Παραστατικό Ταυτοπροσωπίας
- Λογαριασμός Εθνικής Τράπεζας (IBAN)

Ειδικές περιπτώσεις – Εμβάθυνση

Εμβάθυνση

Ασφαλισμένοι του Οργανισμού Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ) ζήτησαν τη διαμεσολάβηση του Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία χορήγησης του επιδόματος του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας Αυτοτελώς και Ανεξάρτητα Απασχολουμένων που χορηγεί ο ΟΑΕΔ.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η τοποθέτηση του Συνηγόρου του Πολίτη, σχετικά με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία χορήγησης του επιδόματος του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας Αυτοτελώς και Ανεξάρτητα Απασχολουμένων που χορηγεί ο ΟΑΕΔ.

Σύμφωνα με το Συνήγορο του Πολίτη: ^{viii}

→ «Λαμβάνοντας υπ' όψιν την αρχή της ανταποδοτικότητας, η παροχή ανεργίας που χορηγείται στην κατηγορία αυτή ασφαλισμένων είναι ανταποδοτική ασφαλιστική παροχή, η χορήγηση ή μη της οποίας δεν επιτρέπεται να εξαρτάται από εισοδηματικά κριτήρια, ιδίως δε οικογενειακού εισοδήματος. Εισοδηματικά κριτήρια ατομικού εισοδήματος δεν επιτρέπεται να οδηγούν σε αποκλεισμό ασφαλισμένων, θα μπορούσαν όμως να δικαιολογούν διακύμανση των παροχών.

→ Η εφαρμογή των διατάξεων της σχετικής Υ.Α. (βλ. σχετικά παραπάνω, θεσμικό πλαίσιο) τελεί υπό τον αυτονόητο όρο εφαρμογής των αρχών της εξαγωγικότητας των παροχών, με τους ειδικότερους περιορισμούς των άρθρων 63, 64 και 65 του Κανονισμού 883/2004, και του συνυπολογισμού περιόδων ασφάλισης και απασχόλησης του ευρωπαϊκού δικαίου κατά τα άρθρα 6 και 61 του Κανονισμού 883/2004.

→ Συναφώς, δεδομένου ότι οι παροχές ανεργίας μπορούν να υπόκεινται σε ρήτρα κατοικίας μόνο υπό τους όρους των άρθρων 63, 64 και 65 του Κανονισμού 883/2004, η προϋπόθεση της μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα της παρ. ζ του άρθρου 2 της Υ.Α. δεν είναι συμβατή με τον Κανονισμό.

→ Δεδομένου ότι η έννοια της κατοικίας κατά τον Κανονισμό 883/2004 καθορίζεται στο άρθρο 11 του Κανονισμού 987/2009, στο μέτρο που η ρήτρα κατοικίας είναι σύννομη κατά τα ανωτέρω, ο έλεγχος της κατοικίας θα πρέπει να ακολουθεί τις διαδικασίες των

διατάξεων του Κεφαλαίου 6 του Κανονισμού 883/2004 και του άρθρου 11 του Κανονισμού εφαρμογής 987/2009. Λαμβανομένων υπ' όψιν και των διατάξεων της Οδηγίας 2004/38 (δικαιώματα που έλκονται από το δικαίωμα μόνιμης διαμονής κατά την Οδηγία, απλώς αποδεικτικός -και όχι συστατικός- χαρακτήρας των εγγράφων) δεν είναι συμβατή με το ευρωπαϊκό δίκαιο η απαίτηση προσκόμισης εγγράφου πιστοποίησης μόνιμης διαμονής του άρθρου 16 του π.δ. 106/2007 ως δικαιολογητικού για την απόδειξη της μόνιμης διαμονής του αιτούντος.

→ Δεδομένου ότι η σύγχρονη αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται από έντονη κινητικότητα μεταξύ απασχολήσεων που υπάγονται σε διαφορετικό ασφαλιστικό καθεστώς, είναι αναγκαία η θέσπιση και εφαρμογή κανόνων διαδοχικής ασφάλισης και για τον κίνδυνο της ανεργίας των ελευθέρων επαγγελματιών.

→ Όσον αφορά τους ασφαλισμένους οι οποίοι υπέβαλαν αιτήσεις βάσει της νέας Υ.Α., (βλ. σχετικά παραπάνω, θεσμικό πλαίσιο) μετά από ρύθμιση των οφειλών τους, οι οποίες όμως απερρίφθησαν ως εκπρόθεσμες επειδή είχαν διακόψει την δραστηριότητά τους σε χρόνο αργότερο του τριμήνου από την υποβολή της αίτησης, θα πρέπει να αναζητηθεί, μέσω κανονιστικής ρύθμισης ή εγκυκλίου, διευθέτηση που θα τους επιτρέψει να λάβουν την παροχή, εφόσον πληρούν τις λοιπές προϋποθέσεις.

→ Θα πρέπει να εκδοθεί εγκύκλιος για την εφαρμογή της διάταξης του στοιχ. γ του άρθρου 2 της Υ.Α. σχετικά με την ημερομηνία διακοπής της δραστηριότητας από 1ης.1.2012 (βλ. σχετικά παραπάνω, θεσμικό πλαίσιο) και να αναθεωρηθούν οι σχετικές απορριπτικές αποφάσεις ώστε να χορηγηθεί το βοήθημα σε όσους διέκοψαν την δραστηριότητά τους την τελευταία ημέρα του 2011 και όχι την πρώτη του 2012.

→ Θα πρέπει να ολοκληρωθεί η γνωμοδοτική διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 44 του ν. 3986/2011, με την έκδοση γνώμης από το 1.Σ. του Ε.Τ.Α.Α. ώστε να εκδοθεί το ταχύτερο δυνατόν η σχετική Υ.Α. για την χορήγηση των παροχών στους ασφαλισμένους».

ΠΡΟΣΟΧΗ: Ο νόμος στη σχετική διάταξη περί υπαγωγής (παρ. 2 άρθρου 44 ν. 3986/2011) αναφέρει ότι το επίδομα χορηγείται «σε περιπτώσεις αποδεδειγμένης διακοπής του επαγγέλματος και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών (3) μηνών». Στην πράξη, σύμφωνα με αναφορές των δικαιούχων, έχει παρατηρηθεί εσφαλμένη ερμηνεία της διάταξης, με την έννοια πως η χορήγηση πρέπει να γίνει μέσα στους 3 μήνες από τη διακοπή, ενώ η ορθή ερμηνεία είναι πως, εφόσον έχει επέλθει διακοπή, μπορεί να χορηγηθεί επίδομα τουλάχιστον για 3 μήνες.

χρόνο διακοπής του επαγγέλματός του, ως εξής:

ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΜΗΝΕΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΒΟΗΘΗΜΑΤΟΣ
3 έως 4	3
5 έως 6	4
7 έως 8	5
9 έως 10	6
11 έως 12	7
13 έως 14	8
15	9

Ποια είναι η εισφορά που πρέπει να καταβάλλεται για την ασφάλιση ανεργίας του ελεύθερου επαγγελματία;

Η εισφορά είναι ενιαία για όλους τους ασφαλισμένους 10 € μηνιαίως (120 € ετησίως) ανεξάρτητα από το χρόνο ασφάλισης και τα εισοδήματά τους.

Ποιο είναι το ύψος του βοηθήματος ανεργίας;

Το βοήθημα καταβάλλεται για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών (3) μηνών και ανέρχεται στο ποσό των τριακοσίων εξήντα (360€) μηνιαίως. Η διάρκεια καταβολής του βοηθήματος καθώς και το χορηγούμενο ποσό καθορίζονται από το συνολικό χρόνο ασφάλισης. Σε αντίθεση με το επίδομα ανεργίας μισθωτών, δεν προβλέπεται προσαύξηση ανάλογα με τον αριθμό προστατευόμενων μελών της οικογένειας του δικαιούχου, ούτε η καταβολή αναλογούντων Δώρων Εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα ούτε η απόδοση ασφαλιστικών εισφορών στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα κατά τη διάρκεια καταβολής του βοηθήματος.

Για πόσο χρονικό διάστημα καταβάλλεται το βοήθημα ανεργίας στους δικαιούχους;

Η διάρκεια καταβολής του βοηθήματος εξαρτάται από το συνολικό χρόνο ασφάλισης (συνεχόμενο ή διακεκομμένο) στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα (ΕΦΚΑ -τ. ΟΑΕΕ) στον οποίο υπαγόταν ο δικαιούχος κατά το

Κατά τη λήψη του βοηθήματος ανεργίας, έχει ο δικαιούχος άλλες υποχρεώσεις στον ΟΑΕΔ;

Ναι, κατά τη διάρκεια χορήγησης του βοηθήματος, άνεργος μετά την υποβολή της αίτησης για χορήγηση του βοηθήματος είναι υποχρεωμένος:

→ για πρώτη φορά, να εμφανιστεί τον τρίτο μήνα από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, αυτοπροσώπως και αποκλειστικά στην Υπηρεσία στην οποία κατέθεσε την αίτηση του, σε χρονικό διάστημα που υπάρχει τυπωμένο σε αυτή, χωρίς να απαιτείται άλλη ενημέρωση από την Υπηρεσία του ΟΑΕΔ.

→ μετά την πρώτη φορά, να εμφανίζεται αυτοπροσώπως αποκλειστικά στις Υπηρεσίες του ΟΑΕΔ, στα χρονικά διαστήματα δήλωσης παρουσίας του, όπως αυτά αναγράφονται αναλυτικά στην «Απόφαση Υπαγωγής στην Επιδότηση» που έχει παραλάβει από την αρμόδια Υπηρεσία του ΟΑΕΔ.

→ να δηλώνει την παρουσία του μόνο τον τρίτο μήνα κάθε τριμήνου χορήγησης του βοηθήματος

ΠΡΟΣΟΧΗ

Η δήλωση παρουσίας για τους ανέργους του βοηθήματος πραγματοποιείται αποκλειστικά στις Υπηρεσίες του ΟΑΕΔ στα αρμόδια Τμήματα ασφάλισης και σε καμία περίπτωση μέσω των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του ΟΑΕΔ ή των ΚΕΠ

Χρειάζεται ο δικαιούχος, όσο λάμβανε το βοήθημα ενημερώνει τον ΟΑΕΔ για αλλαγές στην κατάστασή του;

Ναι, ο δικαιούχος όσο λαμβάνει το βοήθημα είναι υποχρεωμένος να ενημερώνει τον ΟΑΕΔ που τον επιδοτεί για οποιαδήποτε μεταβολή προκύπτει στην κατάσταση του κατά τη διάρκεια της καταβολής του βοηθήματος.

Σε ποιες περιπτώσεις αναστέλλεται η καταβολή του βοηθήματος;

Η καταβολή του βοηθήματος ανεργίας ελευθέρων επαγγελματιών αναστέλλεται με:

- Την ανάληψη οποιασδήποτε μορφής απασχόλησης.
- Την υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης για οποιαδήποτε αιτία.
- Την υπαγωγή του δικαιούχου στην προαιρετική ασφάλιση του φορέα του ή άλλου φορέα.
- Την απώλεια της ρύθμισης στην οποία είχε υπαχθεί ο δικαιούχος για εξόφληση των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών του.
- Τη λήξη της ισχύος του εγγράφου πιστοποίησης της μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα, όταν πρόκειται για πολίτες τρίτων χωρών.
- Όταν εκλείψει ο λόγος αναστολής, το βοήθημα ανεργίας συνεχίζεται όταν ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει σχετική αίτηση στην Υπηρεσία του ΟΑΕΔ πριν την πάροδο 2ετίας από την έκδοση της αρχικής απόφασης επιδότησης. Το βοήθημα τότε καταβάλλεται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Σε ποιες περιπτώσεις διακόπτεται το βοήθημα ανεργίας;

Το βοήθημα ανεργίας του ελεύθερου επαγγελματία διακόπτεται, όταν:

- Δεν εμφανίζεται στην υπηρεσία του ΟΑΕΔ σε δυο συνεχόμενα χρονικά διαστήματα που του έχουν καθοριστεί από την απόφαση επιδότησης
- Συνταξιοδοτείται
- Απασχολείται παράλληλα
- Αποβιώνει
- Κρίνεται οριστικά ανίκανος για εργασία.

Σε περίπτωση διακοπής της επιδότησης δεν είναι δυνατό να συνεχιστεί μετά. Ο ασφαλισμένος μπορεί να επιδοτηθεί εκ νέου, εφόσον μετά τη διακοπή συμπληρωθούν από την αρχή οι προϋποθέσεις επιδότησης.

Ποια είναι η διαδικασία υποβολής των δικαιολογητικών για τη χορήγηση του βοηθήματος;

Για τη λήψη του βοηθήματος υποβάλλεται αίτηση στην αρμόδια Υπηρεσία του Ο.Α.Ε.Δ., στην οποία αναγράφεται υποχρεωτικά ο Α.Μ.Κ.Α. και ο Α.Φ.Μ. του δικαιούχου.

Οι άνεργοι ελεύθεροι επαγγελματίες υποβάλλουν τις αιτήσεις και τα απαραίτητα δικαιολογητικά με τους εξής τρόπους:

- αυτοπροσώπως στις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΟΑΕΔ του τόπου κατοικίας τους ή της τελευταίας απασχόλησής τους
 - ηλεκτρονικά, μέσω του e-services.
 - μέσω των ΚΕΠ
- Η παραλαβή της απόφασης γίνεται:
- μέσω του ατομικού λογαριασμού στο e-services του ΟΑΕΔ
 - από το ΚΠΑ 2 ΟΑΕΔ όπου υποβλήθηκε το αίτημα.

ΠΡΟΣΟΧΗ

Η αίτηση υποβάλλεται εντός προθεσμίας 3 μηνών από την επομένη της ημερομηνίας έκδοσης της απόφασης του τελευταίου αρμόδιου ασφαλιστικού φορέα (ΕΦΚΑ-τ.ΟΑΕΕ, τ.ΕΤΑΠ-ΜΜΕ) περί διαγραφής του ασφαλισμένου από τα σχετικά μητρώα και όχι από την επομένη της ημερομηνίας της ίδιας της διαγραφής.

Διευκρίνιση

Οι ασφαλισμένοι που διέκοψαν το αυτοτελές επάγγελμά τους μετά την 1.1.2012 και η κατά τα ανωτέρω απόφαση διαγραφής εκδόθηκε πριν από τη δημοσίευση της σχετικής Υ.Α. στο ΦΕΚ (28.3.2013), είχαν τη δυνατότητα να υποβάλλουν εμπρόθεσμη αίτηση για χορήγηση βοηθήματος μέχρι τις 28.6.2013

Ποια είναι, αναλυτικά, τα δικαιολογητικά που πρέπει να κατατεθούν για τη χορήγηση του βοηθήματος ανεργίας;

Τα δικαιολογητικά που πρέπει να κατατεθούν για τη χορήγηση του βοηθήματος ανεργίας είναι:

1. Βεβαίωση του αρμόδιου ασφαλιστικού φορέα, με την οποία πιστοποιείται η διακοπή του επαγγέλματος ή της ιδιότητας, ο χρόνος ασφάλισης και η μη ύπαρξη οφειλής ή ρύθμιση αυτής.
2. Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/86 του δικαιούχου, ότι δεν έχει υποβάλει δήλωση έναρξης εργασιών σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. και δεν συμμετέχει σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου οποιασδήποτε νομικής μορφής ή ένωσης προσώπων. (Χορηγείται από τον ΟΑΕΔ).
3. Εκκαθαριστικά σημειώματα της τελευταίας διετίας από το έτος που προηγείται της υποβολής της αίτησης για τη λήψη του βοηθήματος, όπου έχει δηλωθεί το παγκόσμιο εισόδημα (εισόδημα ημεδαπής προέλευσης και τυχόν εισόδημα αλλοδαπής προέλευσης) του/της δικαιούχου, η διεύθυνση κύριας κατοικίας, ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ) συζύγου και το εισόδημα συζύγου (αν υφίσταται). Σε περίπτωση

που αποκτήθηκε ή μη εισόδημα στην αλλοδαπή κατά τη διάρκεια των δυο προηγούμενων της αίτησης ετών, θα πρέπει να υποβληθεί βεβαίωση της αλλοδαπής φορολογικής αρχής για το ύψος του συγκεκριμένου εισοδήματος, νομίμως επικυρωμένη και μεταφρασμένη.

4. Για την πιστοποίηση της μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα απαιτείται:

→ Για τους πολίτες κρατών μελών της Ε.Ε.: «Εγγραφο πιστοποίησης μόνιμης διαμονής πολίτη της Ένωσης» του άρθρου 16 του π.δ. 106/2007 χορηγούμενο από τη Δ/νση Αλλοδαπών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, μετά από 5ετή συνεχή νόμιμη διαμονή.

→ Για τους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα:

→ Ειδικά για τους υπηκόους τρίτων χωρών στους οποίους έχει χορηγηθεί πολιτικό άσυλο: Άδεια διαμονής αναγνωρισμένου πολιτικού πρόσφυγα ή μέλους οικογένειας κατόχου τέτοιας άδειας και ταξιδιωτικό έγγραφο (titre de voyage) που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 28 της Σύμβασης της Γενεύης.

→ Για τους ομογενείς από τρίτες χώρες: Ειδικό δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς ή Δελτίο ή άλλος τίτλος διαμονής ομογενούς κάθε τύπου ή αυτοτελής άδεια διαμονής επαναπατρισθέντος ή παλλιννοστήσαντος ή ομογενούς.

5. Παραστατικό ταυτοπροσωπίας:

→ Για Έλληνες πολίτες: Δελτίο Αστυνομικής Ταυτότητας ή σχετική προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής ή το διαβατήριο ή άδεια οδήγησης ή ατομικό βιβλιάριο υγείας.

→ Για πολίτες Κράτους – Μέλους της Ε.Ε.: Δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο.

→ Για υπηκόους τρίτων χωρών: Διαβατήριο ή άλλο έγγραφο βάσει του οποίου επιτρέπεται η είσοδος του στη χώρα ή τα έγγραφα που έχουν εκδώσει οι αρμόδιες ελληνικές αρχές.

6. Αποδεικτικό διεύθυνσης κατοικίας του ασφαλισμένου (λογαριασμός ρεύματος ή τηλεφώνου ή ύδρευσης).

7. Αριθμός Καταθετικού Λογαριασμού (IBAN) στον οποίο ο ενδιαφερόμενος είναι πρώτος δικαιούχος.

8. Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/86 στην οποία δηλώνεται από τον ασφαλισμένο ότι κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για τη λήψη του βοηθήματος δεν έχει αναλάβει μισθωτή εργασία, δεν αυτοαπασχολείται,

δεν έχει απολέσει τη ρύθμιση στην οποία έχει υπαχθεί για εξόφληση των οφειλομένων ασφαλιστικών εισφορών του προς τον ασφαλιστικό φορέα στον οποίο υπάγεται, δεν λαμβάνει σύνταξη από φορέα κύριας ασφάλισης, τον Ο.Γ.Α., το Ν.Α.Τ. ή το Δημόσιο, ή φορέα κύριας ασφάλισης της αλλοδαπής και δεν έχει μεταβιβάσει την επιχείρησή του ή το μερίδιό του ή τις μετοχές του στην επιχείρηση στην οποία ανήκε σε σύζυγο ή πρόσωπο α' και β' βαθμού συγγένειας. Στην ίδια υπεύθυνη δήλωση δηλώνει το φορέα από τον οποίο επιθυμεί να καταστεί δικαιούχος του βοηθήματος στη περίπτωση διακοπής δύο ελεύθερων επαγγελματιών του. (Χορηγείται από τον ΟΑΕΔ).

Πώς γίνεται η πίστωση των Μηνιαίων Επιδομάτων κατά τη διάρκεια χορήγησης του βοηθήματος;

Κάθε μήνας χορήγησης του βοηθήματος πιστώνεται αυτόματα στον τραπεζικό λογαριασμό που έχει δηλώσει ο δικαιούχος, εφόσον αυτός παρουσιάζεται ανελλιπώς για τη δήλωση φυσικής παρουσίας εντός των προκαθορισμένων χρονικών διαστημάτων, όπως αυτά αναγράφονται αναλυτικά στην «Απόφαση Υπαγωγής στην Επιδότηση» που έχει παραλάβει από την αρμόδια Υπηρεσία.

→ Η πίστωση των μηνιαίων βοηθημάτων γίνεται μια φορά την εβδομάδα και συγκεκριμένα την τελευταία εργάσιμη ημέρα αυτής δηλαδή κάθε Παρασκευή.

Ποιο είναι το θεσμικό πλαίσιο που μπορώ να επικαλεστώ για το βόηθημα ανεργίας;

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο που αναφέρεται στο επίδομα ανεργίας είναι:

- Αρ. 44 παρ. 2 του Ν. 3986/2011
- Υ.Α Φ.80000/8285/253/2013
- Υ.Α. Φ. 10035/οικ.1239/63/27.1.2014 (Αριθ. πρωτ.: Φ.10035/οικ.1239/63/27.1.2014 Τροποποίηση της Υπουργικής Απόφασης Φ.80000/8285/253/26-03-2013 σχετικά με τη καταβολή βοηθήματος αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152) όπως ισχύει)

Υποσημειώσεις

i Άρθρο 44 παρ. 2 του Ν. 3986/2011 ΦΕΚ 152/Α'/1.7.2011

ii Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 50 του Ν. 4144/2013, (ΦΕΚ 88/Α/18.4.2013).

iii Βλ. σχετικά την Αιτιολογική Έκθεση του νόμου. Όπως αναφέρεται στην Αιτιολογική Έκθεση του νόμου : «[...] Με τη σύσταση του λογαριασμού αυτού ικανοποιείται παλαιότερο αίτημα των αυτοαπασχολούμενων οι οποίοι στις περιπτώσεις διακοπής του επαγγέλματός τους μένουν ασφαλιστικά απροστάτευτοι, για την αντιμετώπιση των βιοποριστικών αναγκών που ανακύπτουν από τη διακοπή του επαγγέλματος μέχρι την ανεύρεση εργασίας ή μέχρι την επανάσκηψη του επαγγέλματος».

iv Επαγγελματίες: Πληρώνουν για επίδομα ανεργίας, χωρίς ουσιαστικό αντίκρισμα.

(<http://www.skai.gr/news/business/article/381850/epaggelmaties-plironoun-gia-epidoma-anergias-horis-ousiastiko-adikrusma/>).

v ΥΑΦ.1//2018 (ΥΑ Φ.10043/43602/Δ18.2592 ΦΕΚ Β 3496 2018): Καταβολή βοηθήματος αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων στους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ (τέως ΕΤΑΑ).

vi Αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενοι ορίζονται οι αυτοαπασχολούμενοι εργαζόμενοι, ήτοι όλα τα πρόσωπα που ασκούν επικερδή δραστηριότητα για λογαριασμό τους, υπό τους όρους που καθορίζει το εθνικό δίκαιο. Βλ. Σχετικά Οδηγία 2010/41/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

vii Άρθρο 44 παρ. 2 του Ν. 3986/2011 (ΦΕΚ 152/Α'/1.7.2011), όπως τροποποιήθηκε το άρθρο 50 του Ν. 4144/2013, (ΦΕΚ 88/Α/18.4.2013) και Υ.Α Φ.80000/8285/253/2013 ΦΕΚ 705/Β' / 28.03.2013 καθώς και Υ.Α. Φ. 10035/οικ.1239/63, ΦΕΚ 290/Β'/10.02.2014.

viii Συνήγορος του Πολίτη (2014). Επιστολή Συνηγόρου του Πολίτη, Αριθμ. Πρωτ.: 167883/51433/2014. Διαθέσιμο στο: <https://www.synigoros.gr/resources/voh8hma-nergias-el-ep.pdf>, 19.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ & ΠΗΓΕΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Συνήγορος του Πολίτη (2014). Επιστολή Συνηγόρου του Πολίτη, Αριθμ. Πρωτ.: 167883/51433/2014.

Διαθέσιμο στο: <https://www.synigoros.gr/resources/voh8hma-anergias-el-ep.pdf>, 19.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Επαγγελματίες: Πληρώνουν για επίδομα ανεργίας, χωρίς ουσιαστικό αντίκρουσμα. Διαθέσιμο: <http://www.skai.gr/news/business/article/381850/epaggelmaties-plironoun-gia-epidoma-anergias-horis-ousiastiko-adikrusma/>.

ΟΑΕΔ, Βοήθημα Ανεργίας αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων-ασφαλισμένων του ΕΦΚΑ-τ.Ο.Α.Ε.Ε., τ.Ε.Τ.Α.Π. – Μ.Μ.Ε.

Διαθέσιμο: <http://www.oaed.gr/boethema-anergias>.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ν. 3986/2011

Ν. 4144/2013

ΥΑ Φ.10043/43602/Δ18.2592 ΦΕΚ Β 3496 2018

Οδηγία 2010/41/ΕΕ

Υ.Α Φ.80000/8285/253/2013 ΦΕΚ 705/Β' / 28.03.2013

Υ.Α. Φ. 10035/οικ.1239/63, ΦΕΚ 290/Β'/10.02.2014.

Handwriting practice page with 22 horizontal red lines.

A series of 21 horizontal lines for writing, spaced evenly across the page.

Οδηγός επιδομάτων ανεργίας για τους/τις επιχειρηματίες/ αυτοαπασχολούμενους/ες

Ο παρών οδηγός επιχειρεί να αναλύσει λεπτομερώς το βόηθημα ανεργίας προς τους ασφαλισμένους, με εκτενή ανάλυση τόσο των δικαιούχων όσο και των προϋποθέσεων, αλλά και της διάρκειάς του. Παράλληλα, γίνεται εμβάθυνση σε επιμέρους ζητήματα που αφορούν τον ασφαλισμένο ή τον ειδικό επιστήμονα, όπως αμιγώς πρακτικά ζητήματα ή ζητήματα ερμηνείας του σχετικού θεσμικού πλαισίου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πράξη: «Θεσμική, ερευνητική
και επιχειρησιακή ενδυνάμωση
της ΓΣΕΒΕΕ, ΟΠΣ 5001290»